

GEBELERDE KORONAVİRÜS ANKSİYETESİ, UYKU KALİTESİ VE YAŞAM KALİTESİNİN SAĞLIKLI KONTROLLERLE KARŞILAŞTIRILMASI

Zehra Başar Kocagöz¹, Burcu Sarıgedik², Enes Sarıgedik³

¹Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Sakarya

²Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Düzce

³Atatürk Devlet Hastanesi, Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, Düzce

GİRİŞ VE AMAÇ: Koronavirüs pandemisi döneminde yapılan araştırmalara göre toplumda anksiyete, depresyon ve uyku bozukluğu oranının arttığı görülmüştür. Bu çalışmada da gebelerin koronavirüs anksiyetesi, yaşam kalitesi ve uyku kalitesinin yine pandemi dönemindeki sağlıklı kontrollerle karşılaştırılması amaçlanmıştır. Kontrollere göre gebelerde anksiyete oranının arttığını, yaşam ve uyku kalitelerinin azaldığını düşünmekteyiz. Çalışmayla gebelerin pandemi maruziyeti ile ruh sağlığındaki değişiklikler ve iyileştirme yollarının araştırılmasını sağlamayı hedefliyoruz

YÖNTEM: Kesitsel tipte planlanan bu çalışma Düzce Atatürk Devlet Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine başvuran 200 gebe ve 200 gebe olmayan sağlıklı kadın kontrolün gönüllü katılımı ile sağlanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Koronavirüs Anksiyete Ölçeği (CAS), Pittsburg Uyku Kalitesi Ölçeği (PSQI), SF-12 Yaşam Kalitesi Ölçeği ve sosyodemografik anket formu kullanılmıştır.

BULGULAR: Gebe katılımcıların ortalama gebelik haftası 25,5±9,3 idi. Katılımcılar her iki grupta da çoğunlukla benzer şekilde lise ve üniversite mezunuydu. Tüm katılımcılarda pandemi öncesi ve sonrası uyku bozukluğunda anlamlı artış saptandı (p=0,000). Ortalama değerlerin karşılaştırılmasında gebe katılımcılar ve gebe olmayan sağlıklı kontrol grubu katılımcıları arasında CAS puanı haricinde tüm değişkenler arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır (p<0,05). Gebe katılımcılardan elde edilen puanların korelasyonuna bakıldığında PSQI ile CAS puanları arasında pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur (r=0,243). CAS ve PSQI ile hem PCS12 hem MCS12 arasında negatif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur (CAS sırasıyla r=-0,100; -0,234) (PSQI sırasıyla r=-0,203; -0,106). Gebelerde Koronavirüs anksiyetesinin arttığı, uyku kalitesinin bozulduğu ve bunlarla beraber yaşam kalitesinin de bozulduğu tespit edilmiştir. Ayrıca gebeliğin her trimesteri kendi arasında uyku kalitesi açısından karşılaştırılmış olup anlamlı farklılıklar elde edilmiştir (p=0,477).

TARTIŞMA VE SONUÇ: Çalışmaya göre gebe ve kontrol grubunda pandemi ile uyku bozukluğu belirtilerinin arttığı, gebelerin gebe olmayan sağlıklı kontrollere göre daha kötü uyku kalitesi ve yaşam kalitesine sahip olduğu gözlenmiştir. Pandemi ile koronavirüs anksiyetesi her iki grupta farklı olmasa bile etkisinin gebelerde daha belirgin olduğu saptanmıştır. (etik tarih ve sıra no:2021/99)

Anahtar Kelimeler: Gebelik, koronavirüs, uyku, yaşam kalitesi

COVID STRES ÖLÇEĞİ TÜRKÇE GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI

İbrahim Gündoğmuş¹, Taha Takmaz², Sabri Berkem Ökten³, Anıl Gündüz⁴

¹Yüksek İhtisas Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Kırıkkale

²Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, İstanbul

³Acıbadem Kozyatağı Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

⁴İstanbul Kent Üniversitesi, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul

GİRİŞ VE AMAÇ: Koronavirüs hastalığı 2019 (COVID-19) pandemisinin bireylerin ruh sağlığı üzerine olumsuz etkisi gösterilmiştir. Bu etkilerin değerlendirilmesinde sahip olunan çeşitli ölçüm araçlarının tek boyutlu olma ve kısıtlı psikometrik değerlendirme eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, altı farklı boyutta COVID-19 ilişkili sıkıntıyı değerlendiren Taylor ve arkadaşları tarafından geliştirilen, COVID Stres Ölçeği'nin (CSÖ) Türkçe versiyonunun güvenilirliğini ve geçerliliğini araştırmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Çalışmanın örneklemini online bir form üzerinden çalışmaya dahil edilme kriterlerini sağlayan 457 gönüllü yetişkin oluşturmaktadır. Katılımcılara sosyodemografik veri formu, CSÖ, Depresyon-Anksiyete-Stres Ölçeği-21 (DASS-21) ve COVID-19 Korku Ölçeği (CKÖ) uygulanmıştır. CSÖ, Ölçek 36 maddeden oluşmakta ve 6 maddeden oluşan altı farklı alt ölçeği bulunmaktadır. Bunlar: 1. "Tehlike", 2. "Sosyoekonomik sonuçlar", 3. "Yabancı düşmanlığı", 4. "Kontaminasyon", 5. "Travmatik stres" ve 6. "Kompulsif kontrol"dür. Ölçek her bir maddesi 0-4 arasında puanlandırılabilen likert tipi ve self-report bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek toplam puan alt ölçeklerin her biri için 0-24 arasında, ölçek toplamı için ise 0-144 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan puanın artması yüksek stresi işaret etmektedir. Çalışma yerel etik kurul tarafından onaylanmıştır (BEAH 2020 22/424).

BULGULAR: Katılımcıların yaş ortalaması 33,01±8,78 yıl ve %73,3 kadındı. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,947, Guttman Split Half katsayısı 0,851 ve Spearman-Brown Katsayısı 0,851 idi ve iyi bir iç tutarlığı gösteriyordu. CSÖ'nün faktör yapısı değerlendirilirken uygulanan Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi ölçeğin altı boyutlu yapısının güvenilirliğini işaret ediyordu ve faktör yüklerinin 0,35 ile 0,89 arasında değiştiği görüldü. CSÖ toplam ve alt ölçekleri ile DASS-21 alt ölçek ve toplam skorları ve CKÖ arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulundu. (p<0,001)

TARTIŞMA VE SONUÇ: Mevcut çalışma CSÖ Türkçe versiyonunun hem klinik pratikte hem de akademik çalışmalarda güvenle kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Ayrıca sonuçlarımız CSÖ Türkçe versiyonunun iyi psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, COVID-19 ilişkili sıkıntıyı tanımlamada, yönetmede ve bunlara yanıt vermede pandemiye özgü ve çok boyutlu bir aracın yüksek fayda sağlayacağı açıktır.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, COVID-19, COVID Stres Ölçeği, geçerlilik, güvenilirlik, Türkçe